

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 37.

V Ljubljani, v sredo 16. februarja 1887.

Letnik XV.

Državni zbor.

Z Dunaja, 15. februarja.

Posledôbne zahteve.

Konečni vspeli letošnjega proračuna bode ves drugačen, kakor se je kazal pri izročitvi dotičnega predloga. Deželno-brambovski minister zahteva malenkost 12 milijonov goldinarjev za oboroženje deželnih brambovcev in domobrancev, danes se mu je dovolilo 73.221 gld. 25 kr. za popravilo škode, ki jo je bil vojnemu eraru napravil požar v Stryju, ob enem sta pa danes zahtevala tudi denarni minister in notranji minister posledôbne privolitve nekterih zneskov. Kakor poročajo današnji časniki, se bode od delegacij, ki se snidejo 1. marca, tirjalo za vojne namene 25 milijonov gld., ob enem pa izprosil dovoljenje, izdati še 15 milijonov gld., ako bi se vojskova nevarnost že skoraj ne podela.

Naši in ogerski domobranci.

V današnji seji stavil je dr. Sturm s tovariši do deželno-brambovskega ministra tudi vprašanje, od kod to pride, da sta si naš in ogerski domobranci zakon v mnogih bistvenih določbah nasprotna, da se našim deželam gledé domobrancev nakladajo veliko večja bremena, kakor ogerskim, in da se je tem dovolilo, kar se je nam odločno odrekalo? Tako se res pri vsaki priliki kaže, da so Madjari veliko na bolj, in da so podobni razvajenemu otroku, čigar trma vsigdar obvelja, samo da s svojim kuhanjem in razposajenostjo cele hiše po konci ne spravi.

Osebné zadeve.

V današnji seji bilo je zbornici naznanjeno, da je bil od kontrolne komisije državnih dolgov za predsednika izbran opat Hauswirth, za podpredsednika pa dr. Fuchs. Dalje je bil v državno sodišče (Staatsgerichtshof) izbran dr. Zborovski, in konečno se nam je privatno povedalo, da je dr. Foregger predsedniku državnega zbora izročil odpoved svojega poslanstva. Ali pristaši Foreggerjevi so predsedniku prigovarjali, da naj te odpovedi danes še ne razglasi, ker se jim bode morda posrečilo Foreggerja še pregovoriti. Predsednik je tej želji res tudi vstregel in Foreggerjeve odpovedi zbornici ni naznanil. Foregger se je namreč sprl z nemškim klubom in se hoče sedaj obrniti do svojih volilcev, češ, da naj oni razsodijo, je li imel prav ali ne. Celjski kričarji bodo menda pač zadovoljni z njim in ga priporočali za novo izvolitev, ali sramotno vendar-le ostane za tako zvane nemške volilce v spodnjem Štajarju, da ne dobé boljšega kandidata, kakor Foreggerja.

Bolniške blagajnice.

Glavna točka današnjega dnevnega reda je bilo nadaljevanje posebne razprave o bolniških blagajnicah, pri kateri je do zdaj oglašanih čez 60 govornikov. Reč toraj ne bo tako hitro dovršena, kakor se je iz prvega mislilo. Nikakor ni toraj misliti, da bi danes prišle na vrsto zadnji točki dnevnega reda, namreč poročila o peticijah in zakon gledé nagrad za katehete na večrazrednih ljudskih šolah.

Gospodska zbornica

je v soboto in včeraj obravnavala zakon o zavarovanju delavcev proti nezgodam. Večinoma ga je tudi dovršila, samo nekaj paragrafov se je izročilo še enkrat dotični komisiji v pretres, in bodo konečno rešeni v prihodnji seji, ki bo v četrtek 17. t. m.

Črna vojska.

(Dalje in konec.)

O rudečem križu.

Tiste člane veteranskih društev, ki so se oglašili k kolonam rudečega križa za prenašanje in postrežbo ranjenih vojakov, objavil je ta zavežnik že meseca januarja brambovskemu ministru in se bo ondi določilo gledé črnovojniške dolžnosti teh veteranov.

Kako bo črna vojska osnovana?

Izvemši tiste črnovojnike, ki se bodo določili za pomožno nameščevanje stalne vojske in brambovcev, razdelili se bodo vsi ostali črnovojniki v samostalne vojne oddelke — črnovojniške batalijone. Le-ti se bodo sestavljali načelno le iz mož, ki so iz enega in tistega okraja. Batalijoni se bodo ločili v izgrede in v teritorijalne batalijone. Izgrejni batalijoni so namenjeni za garnizijsko, etapno in zasedovalno službo. Zbirali se bodo v svojih brambovskih okrajih, od katerih dobé tudi ime in številko z dodatnim drobecem, ako bi se v enem brambovskem nabornem okraju več izgrejnih batalijonov sestavljalo. Če bi Ljubljana več, recimo tri vojniške izgrejne batalijone sestavila, dobili bodo ime: črnovojniški izgrejni batalijon št. 25 $\frac{1}{2}$, 25 $\frac{2}{3}$, 25 $\frac{3}{4}$ itd. Brambovski batalijon Ljubljanski ima številko 25. Prav to številko dobili bodo vsi črnovojniški batalijoni in če jih bo več, kakor smo že rekli, pod to še posebno vsporedno številko.

Kako močan bo črnovojniški batalijon?

Črnovojniški izgrejni batalijon imel bo 4 kompanije in pa nadomestilno kompanijo; mož bo imel pa 2403. Od teh namenjeni ste le dve petini, t. j. 947 mož za vojno službo, vsi ostali bodo za nadomeščevanje in rezervo in se bodo klicali kedar bo treba. Nadomestilna kompanija ostane pa vedno v nabornem okraju.

Moč črnovojniškega teritorijalnega batalijona je pa jako različna ter se ravna po množini prebivalcev in po imenitnosti dotičnega črnovojniškega okraja. Kompanij imel bo 3 do 6 in te si ne bodo enake. Nekatere bodo imele po tri, druge po štiri čete, zopet druge v gosto obljudenih krajih pa tudi po pet in šest čet.

Kaj pa je črnovojniški kadr?

Za vsak izgrejni in teritorijalni batalijon določil se bo že v mirnem času kadr, ki bo samostalni vojaški oddelok ter c. kr. brambovskemu okrajnemu zapovedniku podrejen. V ta kadr odbrali se bodo vsi tisti možakarji, ki so bili svoje dni vojaški prav dobro izvežbani in imajo že vojaški odpustni list v rokah ter so se stalno v obližji črnovojniške okrajne postaje naselili. V mirnem času obstal bo ta kadr samo na papirji. V vojski se bo pa on prvi sklical pod orožje.

Kaj bo črna vojska še delala?

Črnovojnik, ki ne pojde na vojsko k stalni armadi, k brambovcem ali s kakim izgrejnim batalijonom, porabil se bo za pomožna dela, kakoršnih je vaje. Tisti, ki znajo pisati, se bodo porabili v prvi vrsti za pisarje in kanceliste pri raznih vojaških pisarnah. Krojači bodo šivali, čevljarji bodo izdelovali čevlje, sedlarji in jermenarji pripravljali in

oskrbovali bodo potrebno jermenje in sedla, kovači bodo kovali itd. Kmečki delavci in drugi dninarji, ki ne znajo nobenega rokodelstva, porabili se bodo pri kopanju zakopov, šanc itd. Dalje se bodo v črni vojski tudi konduktêrji ali sprevodniki potrebovali. Kdo da bo opravljal konduktêrsko službo, to določi politična oblast vzajemno z dotično županijo. Za to službo se bodo jemali le ljudje, ki so v dotičnem okraju stalno naseljeni, in imajo v občini kaj veljave ter so trdnega zdravja in močni, da bodo lahko opravljali težavno službo. Tak konduktêr bo moral znati brati, pisati, računati, jahati in voziti.

Črnovojniški pregled.

Črnovojniški pregled je nekaj pregledni zbor črnovojnikov, na katerem se bo določilo, v koliko da je ta ali oni za črno vojsko še sposoben. Pregled se bo pričel takoj, ko se sklicana črna vojska zbere. Ondi se bo vsakemu določilo bodoče črnovojniško službovanje ali se bode namreč porabil za nadomestnika pri brambovcih ali stalni armadi, ali pa za posebna dela na bojnem polju. Pregled bo ondi, kamor se bodo črnovojniki sklicali. Načelno mora vsak črnovojnik ondi zadostiti črnovojniški dolžnosti, kjer je stalno naseljen, če ni v drugi polovici države doma. Tisti ogerski podaniki pa, ki so stalno tukaj naseljeni in tisti avstrijski podaniki, ki so pod krono sv. Štefana bodoče stalno bivališče našli, lahko v svoji novi domovini zadosté črnovojniški dolžnosti, ako niso določeni za nadomestnike v stalni armadi, pri brambovcih, ali pa pri oboroženih izgrejnih črnovojniških batalijonih. Kdor je pa za nadomestnika odločen, mora pa v svojo prvotno domovino in se ondi v svoji občini oglašiti.

Prisega.

Takoj po dokončanem pregledu bodo tisti črnovojniki, ki so se za kakoršno-koli delo določili, prisegli. Pred prisego prebere jim častnik, ki je bil član pregledovalne komisije, vojne postave v materinem jeziku in jih razloži, na kar zbrani kot črnovojniki prisežejo.

Razdelitev črnovojnikov.

V stalno vojsko in k brambovcem se bodo uvrstili: Vsi tisti vojaški izobraženi črnovojniki, kateri so bili svoje dni v stalni armadi začasno oproščeni ali pa predčasno domú spuščeni; dalje vsi po devetnajst let stari, ki še niso vojaškemu naboru podvrženi in konečno taki, ki so bili pri poslednjem naboru kot preslabi zvrženi. Najskrajna meja starosti za uvrstitev med stalno armado ali brambovce določena je do spolnjenega 34. leta, če se kaj izrednega ne določi kasneje.

Za izgrejne batalijone črnovojniške se bodo jemali le ljudje prvega nabora. Kar bi jih preostajalo, t. j. kar bi se jih pri izgrejnih batalijonih ne moglo porabiti, prištel se bodo k teritorijalnim batalijonom. Tisti preostali iz prvega nabora pa, ki so posebno dobro izvežbani v streljanju, se bodo tudi kar naravnost poljskim kompanijam lahko pridali.

O črnovojniških prostovoljcih.

Osebe, katerih črna vojska že več ne veže, pa so še trdne in vojaški izobražene, lahko prostovoljno vstopijo v črno vojsko. Priti morajo k pregledu, kjer se zavežejo, da ostanejo črnovojniki, dokler bo črna vojska pod orožjem.

Ali bo dobil črnovojnik odpust?

Odpust se bo delil iz službenih ozirov, kjer bi bilo preveč ljudi v črno vojsko poklicanih, ali če bi se določeno število enega oddelka zmanjšalo, ali če bi črne vojske za nekaj časa ne bilo potreba ali pa tudi v posebnih zasobnih zadevah. V poslednjem slučaju se bo odpust dajal prav izjemoma, kedar bo že posebna sila.

Črnovojniki, kedar bodo na odpustu, dobili bodo odpustne certifikate.

O razpuščanju črne vojske.

Črna vojska se razpusti ali deloma z ozirom na posamične kronovine, ali pa splošno po celi državi, ako odpade povod, zaradi kterega se je sklicala pod orožje. Ako se je sklenil mir, se črna vojska takoj razpusti, črnovojniška dolžnost pa ne mine že z dnem, kedar se je črna vojska razpustila, temveč še le tedaj, kedar se črnovojniki z dotičnimi certifikati stalno odpusté iz črne vojske.

Matica Slovenska.

LXXV. odborova seja dne 12. februarja 1887.

Pričujočih odborov 17, izmed vnanjih J. Kersnik; predseduje prof. Jos. Marn. Zapisnik o 74. odborovi seji 9. oktobra m. l., ki sta ga pregledala A. Raič in I. Tomšič, se potrdi brez ugovora. Danes bodita mu svedoka A. Kržič in Vil. Zupančič, poprosi predsednik ter naznanja to-le:

Predsednik „Matice Hrvatske“, pl. Kukuljević Sakcinski, je 7. novembra obhajal svojo 70letnico in 50letnico svojega književnega delovanja. „Matica Slovenska“ mu je čestitala, naj vlada še mnoga mnoga leta „Matico“ takó, da bode na korist in slavo i Hrvatom i Slovencem. Prav v ta namen se je srečno oponovila vzajemnost med obema, in nedavno je poslala „Hrvatska Matica“ naši nad 40 knjig svojih; tudi „Akademija jugoslavenska“ je poprosila nekterih naših sebi v dopolnitev. Došlo je „Matici“ naznanilo, da 14. t. m. in naslednje dni bo obhajati „Akademija“ v Zagrebu stoletnico o smrti preučnega P. Jos. Rug. Boškovića (r. 1711, u. 15. febr. 1787). Poprosil sem slovenskega akademika prof. M. Valjavca, naj o tej svečanosti v imenu „Matice Slovenske“ na najprimernejši način „Akademiji“ razodene naše vzajemno čestitanje. Jednako srbsko naznanilo došlo nam je tudi iz Beligrada.

Prof. dr. Jagiću se je poslala častna diploma, ktero je lično opisal odbornik Stegnar, za kar bodi mu hvala! Kakega odgovora doslej ni; tako tudi ne od g. Gorjupa, toraj dotični odsek nima nikakega posla. — Umrli nam je predragi odbornik in pisatelj, prof. Fr. Erjavec. „Matica“ mu je brzojavno naročila po poverjeniku svojem A. Marušiču krasen venec, ki ga je zastopnik njen, prof. M. Pleteršnik, o pogrebu celó sam nosil, za kar mu bodi dostojna hvala! Kaj več o ranjku se pogovorimo, ako ne prej, v občenem zboru.

Občni zbor utegne biti v sredo po velikonoči 13. aprila. Sredi posta bo morebiti treba kakega odsekovega posvetovanja, ako ne odborove seje. Zastran odbornikov, kateri naj izstopijo, prosim sovéta. Po pravilih naših izstopi vsako leto deset po volitvi najstarejših odbornikov. Nekdaj smo se tega držali, in kedar jih je bilo po umrlih na pr. več, smo žrebali; zadnji čas pa se je svetovalo, naj izstopijo vsi, katerim je potekla 4 letna doba. Prof. Levec se poprime tega nasveta, predsednik pa priporoča stari red, ki ga odbor po glasovanju tudi potrdi. Vsled tega se je naposled žrebalo, in nekaj po smrti in odpovedi, nekaj po tem vabljanju izstopijo letos iz odbora gg. † Fr. Erjavec, J. Hribar, Fr. Hubad, A. Kržič, Fr. Levec, A. Marušič, † B. Raič, L. Robič, A. Senekovič in Fr. Wiethaler.

Prof. dr. K. Glaser me je pismeno vprašal, nadaljuje predsednik, ali shranjuje „Matica“ Raičev rokopis: Cafovi dodatki k Miklošičevemu slovarju. Jaz sem mu odgovoril, da tega dela „Matica“ nikdar ni imela v lasti. Kar je dobila po ranjku Cafu, bilo je malo in neznatno. — O tej priliki naj vam potožim neko stvar. V zadnjem občenem zboru sem poprosil slovenskih pisateljev in zlasti časnikarjev, naj prvega svojega znanstvenega zavoda „Matice Slovenske“ brez vzroka javno ne smešijo in ne sumnjičijo. Kolikor jaz vém, hvalno pripoznavam, so slovenski časniki prošnjo mojo spolnovali razun jednega. Ta, o katerem najprej veljajo besede v ps. 54, 13 itd., sramotil je „Matico“ in njen odbor

vže trikrat. Kako je poročal o občenem zboru, o tem ne govorim, ker je imel dokaj prič, ki že vedó, kako je stvar razsojevati.

Ali kar se piše o zapuščini Cafovi v životopisu B. Raiča in o St. Vrazovi, o tem moram nekoliko omeniti. Ni res, da bi bil Raič rokopis Cafov: „Dopolnek, popravek in razjasnila k Miklošičevemu stsl. slovarju“ prejel od „Matice“; prevzel ga je morda kar na mestu po njegovi smrti. Kako se more opravičena imenovati zahteva, naj „Matica“ v petih mesecih na svoje stroške preskrbi do 20 tiskanih pól v gotovi Cirilici in to „Slov. Matica“ v Ljubljani? Bilo je to nemogoče in — „ultra posse nemo!“ Človek nikdar rad ne sliši o svojih napakah in nedostatkih, nikar že o godu ali o svečanosti svoji. Zdelo se je vsem nedostojno, kaj takega poklanjati slavljenu učenjaku. Kaj hočem reči o trditvi, da bi „Matica“ še životopisa svojega častnega člana ne bila dala, ko bi imela drugih sestavkov v rabo!! Tudi ono, kar se kaže o 1000 izvodih posebej, o kroniki Vramčevi, o „Spomeniku“ itd., nikakor ni pristojno. — Kakor o Cafovi, tako se svet moti tudi o St. Vrazovi književni zapuščini, ktero je dobila „Matica Slovenska“. Imel jo je dr. Krek v Gradcu, in naprošen, naj jo „Matici“ uredi, tega ni storil. Zahteval jo je B. Raič, in poprošen, naj jo ali sam ali po katerem drugem vravná za „Matico“ — ni hotel. Izposodil si jo je dr. Jos. Pajek, je nekaj porabil, drugo pustil. Poslala se je na prošnjo dr. Sketu, kateri je potem sam spoznal, da ni kaj velike vrednosti. Pošlje se naposled dr. Strekelju po želji njegovi v poseben namen. Kteri so videli omenjeno zapuščino, vedó, da ni tolike vrednosti, da bi bila „Matici“ in Vrazu na slavo. — Ako se toraj v slovenskem časniku piše: Kdaj bode neki dala „Matica“ Vrazovo zapuščino na svetlo? Ali je smemo upati — 35 let po smrti slovenskega naroda?! Prej se bomo Slovenci morali menda še naučiti slovnice talijanske, nemara še tudi ktere nemške!! Kde si ti nam zaostala jedina hči našega vročega zaupanja? itd. — Kaj je to in — čemu?! Vzlasti bedasto je, kar je ondi načrkano o paklu, vicah in o nebesih! Priporočiti bi hotel gospodoma izdajateljema in lastnikoma, da dopovesta uredniku, naj takih psov zoper „Matico“ v slovenski list ne sprejema. Kdor ima kako pritožbo, obrne naj se do odbora, in kedar se mu pravična prošnja krivično reši, takrat naj nas zatoži pred svetom ter javno pograja. Sicer pa tega ne dela noben narod, da bi svoje znanstvene zavode grdil si sam, kar sem povedal že v občenem zboru. In prav sedaj „Slov. Matica“ delovanje in napredovanje hvalno priznavajo Čehi in Hrvati; mi pa: tica v svoje gnjezdo! Toliko se mi je zdelo, da sem dolžan kot predsednik spregovoriti na tem mestu, da ne bi trebalo drugod po javnih glasilih — v obrambo „Matice Slovenske“. — Po zahtevi odborovi se predsednikove besede priobčujejo v pričujočem poročilu.

V imenu književnega odseka poroča na to tajnik: Kakor lani — naj tudi letos „Matica“ izda tri knjige: 1. Letopis, kteremu urednik na prošnjo predsednikovo ostane prof. Fr. Levec. Poziv gledé sestavkov naj se po časnikih ponovi. Po želji Kersnikovi obeta predsednik, da se bode dal imenik še primérno skrajšati. 2. Zabavne knjižnice II. zvezek. V ta namen si je „Matica“ pridobila iz zapuščine ranjkega Podgoriškega prevod romana Gogoljevega „Mrtve duše“ ali „Čičikove doživelosti“, kateri je toraj iz drugega slovstva in mimo lanskega še mikavnejši. Rokopisa pregled in tiskarska poprava se je izročila J. Cimpermanu po pogojih, ktere odbor dopusti. 3. Vvod ali priprava v modroslovje. To knjigo je ponudil dr. Lampe po obširni osnovi, ktero je bil izročil književnemu odseku. Le-ta je prepustil odboru, naj se odloči, in po nekterih opazkah Kersnikovih in Voduškovich ukrene se tako, da pisatelj do srede maja meseca predloži rokopis, in ako se vsled pravil po presojevalcih odobri, bode naj tretja knjiga letos družnikom, ker je silno želéti, da se tudi nam Slovencem preorje vendar ledina v to védo.

Za tem poročilom nasvetuje prof. A. Raič, naj po želji Matičarjev, v časnikih izraženi, „Matica“ dá na svetlo spise ranjkega prof. Erjavca. Prof. Levec pojasni, da bi to mogli biti le spisi leposlovni. Temu pritrdi prvosednik, ter z ozirom na to, da letos ni več mogoče in da leposlovno knjigo že imamo, izroči naj se ta nasvèt književnemu odseku, kateri naj potrebno ukrene, pravico si pridobi, poišče moža, kateri bode spise odbral in vravnal, ter pripravi to za prihodnjo sejo odborovo, kar se so-

glasno sprejme. Sicer pa se obrača predsednik do gosp. Levca, naj bi ali on sam, ali kateri drugi oskrbel kak spis o velezaslužnem ranjku odborniku v Letopis, ako se ne dobí morda še kaj izvirnega iz zapuščine njegove.

Po nasvetu književnega odseka se odobrí, da se knjige po pogodbah na tanko določenih tudi letos izročijo trem tiskarnam, kar se je izkazalo lani na korist „Matici“, in da se po predlogu L. Robiča, pregledovalca društvenih računov, neke neopravičene zahteve vzajemno poravnajo.

Računski sklep za l. 1886, proračun za l. 1888, in račun o tujem premoženju, kateri so dovršeni bili odbornikom na ogled, se brez ugovora odobré.

V imenu gospodarskega odseka poroča tajnik, da se v hiši na Kongresnem trgu zgodi neka prememba; da sta za hišo na Bregu dva kupca, in da naj se gledé prodaje počaka do konca tekočega leta. Gledé Koekejeve zadeve pisalo se je predsednikovemu namestniku na Dunaj, naj stvar konečno vravná.

Prošnje za „Matičine“ knjige se v novejšem času množijo. Po naročilu, naj o knjigah, katerih je še več na razpolaganje, odločuje predsedništvo s tajništvom ali oziroma s književnim odsekom, darovalo se jih je družnikom in društvom, vzlasti šolski mladini n. pr. kakor prej gimnaziji v Kranju in Novem Mestu, tako sedaj realki in gimnaziji v Ljubljani nekaj več. Pri tej priliki izreče iskreno hvalo odboru pričujoči gimnazijski ravnatelj J. Šuman za podarjene knjige v imenu učencev in učiteljev; tako tudi prof. A. Raič gledé realke. Ker ima „Matica“ nekterih zemljevidov še obilo, celega atlanta pa ne več in ga tudi vnovič izdajati ne more, sklene jih pokloniti „Narodni Šoli“, ktera naj jih potem podaruje učencem in učiteljem, šolam meščanskim in ljudskim.

Knjižnica „Matičina“ je narastla od zadnje seje za 106 knjig, zvezkov, časopisov itd., od katerih je dobila 12 vsled daril, 94 pa po zamenji. Med darili so tudi J. Flisovi „Stavbinski slogi“, za ktere bodi darovalcu primerna zahvala. Po zamenji je došlo jej največ knjig hrvatskih, ruskih in českich.

Tajnik omenja, da je bilo treba gledé poverjeništev nekterih sprememb, kar se sprejame na znanje; s posebno pohvalo pa odbor počasti prizadevanje tajnikovo, da se redovno vplačuje, da se pridobivajo novi udje, letniki in ustanovniki, stari pa da dopolnujejo svoje obljubljene a zastale doneske na čast in korist „Slov. Matici“.

Tajnik pové, koliko je vnovič pristopilo jih k „Matici“, in nato zaključí predsednik sejo ob 7¼. uri.

(Imenik novih udov prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 16. februarja.

Notranje dežele.

Podoba novih bankovcev Madjarom že sedaj preseda, ko so samo zahteve čuli, kaj da druge narodnosti od novih bankovcev zahtevajo. „Pester Lloyd“ se je celó zagrozil, da, če bi avstrijska vlada privolila, da na bankovce razven nemščine še kak drug jezik pride, bo ogerska vlada zahtevala svoje lastno finančno gospodarstvo, kajti bankovci so lastnina obeh polovic države. Dobro, pravi „P. L.“ dalje, da je ravnokar Koloman Tisza na Dunaju. Ta bo že Švabom povedal, kar jim gré. Pri bankovcih je meja, ktere nobena madjarska vlada ne smé prekoračiti pustiti. Kdor bi se pa to vendar-le drznil, bi ga strmoglavili in naj bo kdorkoli hoče! Janoš, le počasi! Brigaj se ti za svojo polovico na skupnih bankovcih, avstrijska ti pa ni prav nič mar, naj ima na sebi sto jezikov ali pa kitajske čire-čare. Pometaj le pred svojim pragom. Sicer pa ni težko vganiti, zakaj se Madjari tako branijo razven nemščine še drugih tekstov na tostransko polovico bankovcev. Zato, ker bi vsled tega tudi oni nemadjarskim narodnostim morali svoje napise privoliti. Tù za tem grmom je zajec!

Volilni oklic izdali so na Ogorskem tudi tako zvani „osemtnštiridesetakarji“, ki je naravnost proti sedanji vladi in njeni politiki obrnjen, ob enem pa tudi proti vsakej skupnosti, kar le količkaj Madjare z nami veže. Volilni oklic se glasi: „Vspehi dvajsetletne škodljive politike so nas skoraj do tal potlačili, ob enem so nas pa tudi prisilili paziti na nevarnosti, ki jih taka politika lahko prinese. Koliko mirneje bi se nam dalo živeti, ako bi bili v minuli dóbi svoje moči na ojačevanje svoje lastne armade obračali! Hej, če bi imel naš narod lastno armado, ktero bi navduševal narodni duh, kedar bi se zbirla pod plapolajočimi madjarskimi zastavami in poslušala

na madjarsko komando! Žrtve za narodno armado bi nas nič ne ovirale v razvoju narodnega blagostanja. Prav tako nam ni všeč vpeljava skupne carine in skupnih financ, kar Oggerski vsako leto več kakor sto milijonov škode prizadene. Neodvisna stranka ima zapisano na svojem praporu, da je Oggerska samostojna, neodvisna država, ktera si vse svoje zadeve sama pravnava, ne da bi se drugi vanje vtikali. V civilnem opravištvu mora naša država popolnoma neodvisna biti, kakor tudi v vojnih, finančnih, mednarodnih in narodno-gospodarskih zadevah. Da to dosežemo, morajo se oggerski državljani zbirati okoli našega prapora, pod katerim edino imajo prostor: ena k o s t, p r o s t o s t i n p o b r a t i m s t v o, žid kakor kristjan, madjar, Slovan, Nemec in Rumunec. Vsak, kdor išče razlike v veri in narodnosti, je naš nasprotnik, ker je hoté ali nehoté prijatelj vladne stranke, ktera te razločka odobrava, s čemur je pa ravno toliko huđega v deželi provzročila. Kdo vé, ali ima Oggerska še kaj dosti takih — prismod, kakor so te vrste „oseminštiridesetakarji“.

Bosna ponosna spela se bo pod perutami avstrijskega orla s časoma zopet do svojega nekdanjega tako pomenljivega pridevka „ponosna“, če prav so ji ob času zasedanja, kedar so se naši bajonetje prvič v luči bosanskega solnca zasvetili, razni časnikarji in drugi kričali vsakojak pomen odrekli. Le slovanski časniki prerokovali so ji sijajno bodočnost, če ji bo namreč Avstrija odprla gore in ondi skrite bogate zaklade na dan spravljala. Avstrija je to storila in še dela in dobiček je že pri sedanjem, lahko rečemo, še jako prvotnem razvoju prometa vrlo lep. Znaša že 14 milijonov goldinarjev. Bosna skriva v svojem osrčju mnogo rudnin, soli in premoga. Izmed rudnin se kopljejo največ železna, bakrena, srebrna, svinčena, manganova in kromova ruda, v petnajstih okrajih na 61 krajih. Sol pridelujejo v okraji Dolnje Tuzle na treh krajih. Premoga je tudi silno veliko, črnega in rujavega, ter ga kopljejo v 17 okrajih na 34 krajih. Poleg teh zakladov ima pa Bosna tudi še jako veliko vrelcev in toplie. Z gorko vodo imajo jih v Serajevskem okrožju 8, v Banjaluki 4, v Bihaču 2, v Dolenji Tuzli 2 in v Travniku 1. Z mrzlo vodo jih je pa v Serajevskem okrožju 8, v Banjaluskem 5, v Dolenjetuzelskem 5, v Travniškem 3 in Mostarskem 2. Kiseljakov je v Serajevskem okrožju 16, v Banjaluskem 6, v Bihaškem 1, v Dolenji Tuzli 8 in Travniku 7. Kedar bodo železnice deželo na vse strani prepregle, potem še le pokazalo se bo čudovito natorno bogastvo Bosne in Hercegovine v svoji popolni obilnosti. S kuhanjem soli pečá se vlada sama, ki je to podjetje leta 1883 pričela in pa rudarsko društvo „Bosnia“ se je osnovalo, ki ima pa svoje rudnike tudi pri vladi v zakupu.

Vnanje države.

Na **Ruskem** so prišli na sled zaroti med vojaškimi gojenci v treh mestih, v Charkovem, v Kijevu in v Odesi. Gnjezdo, kjer se je zarota izlegla, je pa v Petrogradu, v ondašnji pomorski akademiji. Na čelu ji je bil baje mlad pomorski častnik. Na sled so ji prišli menda po naključju. Admiral Arzenjev je menda akademijo pregledoval in so mu pri tej priliki prišla v roke vsakovrstna pisma, v katerih je bilo o zaroti govorjenje, ter celó zapisnik zarotnikov. V zaroto zapleten je baje tudi gojenec knežje rodovine, kterege so z drugimi vred zaprli. Le-ta se je zaradi tega vstrelil; z druge strani se pa zopet čuje, da je le hudo ranjen. Novica od konca do kraja je pač malo neverjetna, če tudi ni nemogoča. Druga tej deloma podobna novica pa sporoča, da so bili v zaroto tudi topniški gojenci zapleteni in da si je eden iz strahu pred kaznijo — vrát prerezal. Kakor čitamo, je ta zarota v najvišjih vojaških in dvornih krogih jako nepovoljen vtis napravila, ker se ni nihče več nadjal, da bi med vojaki še kaka iskra prevratnega ognja tlela. Vzrok tej zaroti so menda nekteri puntarski velikosleci, s kterimi so vojaški gojenci v dotiko prišli in so se jim zapeljati dali. Kakor se čuje, je tudi nekaj velikosolcev pod ključem.

„Times“ se iz Carigrada ob zagotovitlu popolne zanesljivosti sporoča, da je **po Macedoniji** kar h krati vse živo postalo. Agentov iz Bolgarije in Istočne Rumelije je baje vse polno v Macedoniji, kjer ljudi na ustajo pripravljajo. Več takih agentov je turška vlada nedavno že prišla in je pri njih našla jako obširne puntarske spise, ki so obsežali čudovito grozovitne sporočila o krvoločnem zatiranju Bolgarov. Da so zatiraleci Turki, se samo po sebi razume. Turčija je vsled tega takoj v Macedonijo vojakov nagnala, kar jih je imela na razpolaganje, da vsak upor že v kali zatró. Tudi ta novica je iz takega vira, ki vso pozornost zahteva gledé verodostojnosti.

O **barakah** ob francosko-nemški meji je bilo že toliko govorjenja po listih, da bo prej ko ne ta in oni radostno pozdravil novico, ki mu bo taiste kaj bolj natanjko pred oči postavila. Te barake so dolge po 120 metrov, široke pa po 20 metrov. Tla so vložene na granitne skale, ki so druga od druge po deset metrov vsakebi. Pokrite so z opeko. Vsaka baraka ima deset predelkov in lahko 240 postelj sprejme. Dogotovljene so okoli trdnjav Nancy, Saint Dié, Bruyères in Epinal. Pri Nancyju postavili so jih šestnajst na širokem prostoru zunaj mesta, osem pa pred konjiško vojašnico. Delali so jih civilisti pod vrhovnim vodstvom ženijskega častnika. Francoski

list „Tems“ pravi, da so se barake pri Nancyju iz tega namena zgradile, da se preseli vanje pešpolk, ki je sedaj v Neuf-Chateau in pa tri baterije osmega topniškega polka, ki sedaj v Chalonsu nad Marno leži. Kakor hitro se to premeščevanje dovrši, bo imela trdnjava Nancy ravno tolikošnjo posadko, kakor leta 1878. Jež-baterija 29. topniškega polka, ki je bila leta 1878 v Nancy, je sedaj združena z dvema drugima baterijama vred z drugo konjiško divizijo. Trdnjava Nancy obsežala bo toraj 11. pešdivizijo popolnoma, kakor se je za to že leta 1872 načrt naredil. „Iz tega bo vsak lahko razvidel, sklepa „Tems“ svoje razlaganje, da na naši strani ni nobenega izrednega nakopičevanja vojakov, kar bi Nemce in Evropo vznemirjati utegnilo.“

Tudi na otoku **Korsiki** je vse kviško. Revolucijonarji prevratne spise kar z obema rokama med narod vsipajo, v kterih se vse od kraja poziva, da naj se dvignejo. Načelnik prevratnemu gibanju je neki Leandri. Ker mu je vlada skušala do živega priti, je mož ni čakal, temveč jo je v društvu nekterih pristašev v gozde pobrisal, kjer sedaj roparske družali snuje. To je dandanes navadno vseh prekucuhov edino zaželjeni smoter, zaradi kterega prekucije delajo. Ker si kar naravnost po tujem premoženju ne upajo roke stegniti, ogrnejo se s plaščem prekucuhov, na kar mislijo, da jim je vse prosto in da vse smejo.

Izvirni dopisi.

Radeče pri Zidanem mostu, 14 febr. Naznanili ste bili v svojem cenjenem listu, da se ima vršiti prvi občni, ob jednom osnovalni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda na „Zidanem mostu z okolico“ dne 30. januarja. Ker o tem zboru „Slovenec“ še nihče ni poročal, Vam podam sledeče vrstice:

Ob napovedani uri pričeli so dohajati udje in prijatelji od vseh strani kranjsko-štajarske meje. V zgornjih prostorih vsem Slovincem, osobito pa Spodnještajarskim slavnoznane, vrlo narodne gostilne gospe Marije Potočinove zbralo se je bilo s časoma lepo število rodoljubov vseh stanov. Največ rodoljubov in rodoljubkinj (zadnje bile so došle iz Radeč) bilo je se vé da iz kranjsko-štajarske okolice, a počastili so nas pa tudi daljni rodoljubi s svojo navzočnostjo. Omenimo le vrlo šestorico gg. Celjanov, rodoljube iz Dola in Hrastnika, kakor tudi iz kranjskega Št. Janža. Okrog petdeset nas je bilo; vsi smo se bili zbrali z jedno mislijo, da si ustanovimo na obalih Save in Savinje narodno družbo sv. Cirila in Metoda.

Kakor je bilo že v sporedu naznanjeno, poročal je najpopreje velečast. g. Karol G m e i n e r o delovanji začasnega odbora. V kratkih, a toplih in rodoljubnih besedah pozdravil je navzoče rodoljube, zahvalil se jim za sedanje požrtvovalnost in delavnost, slednjič pa navdušeno lepo prosil podružnici božjega blagoslova ter jo priporočil varstvu družbenih zavetnikov sv. Cirilu in Metodu. Bog daj, da se vsestransko vresničijo njegove želje! Z veseljem smo nadalje čuli iz poročevalčevih ust, kako številna in močna da je že v svojem prvem početku podružnica sv. Cirila in Metoda „Zidani most z okolico“. Navdušilo je to tudi mnoge prijatelje, kteri so se vdeleževali zborovanja, da so tudi oni družbi pristopili. Po dokončanem sprejemu novih udov pokazalo se je, da ta podružnica šteje 11 ustanovnikov, 76 letnikov in 19 podpornikov, toraj skupno 106 udov. Upamo pa, da se bode to število kmalo prav zdatno še povzdignilo, ker so že mnogi zagotovili družbi svoj pristop.

Konečno bilo je treba se vé da voliti tudi načelnništvo ter podružnico izročiti rodoljubom, ki naj skrbijo za vsestranski podružnični razvoj. Za predsednika bil je med splošnim odobravanjem voljen č. g. Karol G m e i n e r, župnik Širski. Namestnik mu je g. Ferdo Roš, vrl rodoljub iz Hrastnika. Tajnik postal je g. Anton Požar, nadučitelj v Radečah, namestuje ga pa č. g. Rudolf R a k t e l j, kaplan na Dolu. Denarništvo bilo je izročeno č. g. Mateju Pintarju, kaplanu Radeškemu, a namestništvo je prevzel g. Janez Mlinar, posestnik iz Loke. Naj ta prvi odbor deluje vsestransko za razvoj imenovane podružnice! Zaprek in ovir je sicer mnogo, a vstrajna, neumorna delavnost premaga vse.

Konečno je sledila katoliškemu društvu primerna zabava. Rodoljubne napitnice vrstile so se med krasno-vbranim petjem vrlih gg. pevcev iz Celja, kterim naj bode tukaj izrečena najtoplejša zahvala. Le prehitro je potekel čas, da so bili gg. zborovalci primorani zapustiti družbo, ktera se je na to polagoma razšla. Konečno naj izrečem še vrli gospej

Potočino vi toplo zahvalo, ker nam je blagohotno prepustila svoje prostore za zborovanje. Podružnici pa želimo najboljšega uspeha po glasilu: „Bog, sveta brata Ciril in Metod, pa lastno neumorno delovanje!“

Trgovinska in obrtna zbornica.

(Dalje in konec.)

XVI. Gosp. zbornični svėtnik Anton Klein poroča o dopisu c. kr. deželnega sodnijskega predsedstva v Ljubljani; v tem dopisu se stavi vprašanje, ktera dela bi brez oškodovanja obrtnikov v tukajšnji kaznilnici, doma ali izven doma, mogli opravljati kaznjenci in do kterih delodajalcev bi se bilo treba v tej zadevi obrniti. Poročevalec meni, naj bi se ob gorkem letnem času porabili kaznjenci pri poljskih delih, kajti v Ljubljanski okolici treba je toliko delavcev, da bi najbrže vsi kaznjenci našli delo. Ob mrzlem letnem času mogli bi se kaznjenci v mestu izven doma porabiti za navadna dñinarska dela. Oni kaznjenci, kteri ne smejo zapustiti kaznilnice, mogli bi izvrševati dela, ktera bi jim moglo odstopiti ravnateljstvo c. k. kaznilnice ali pa taka dela, kterih izvrševanje bi ne škodovalo tukajšnjim obrtnikom. Poročevalec stavi predlog: Zbornica naj izvoli v gorenjem zmislu izreči svoje mnenje.

Predlog se sprejme.

XVII. Gosp. zbornični svėtnik Anton Klein poroča, da se vprašanje, kako naj bi se vravnalo delo v kaznilnicah in prisilnih delavnicah, ne da bi škodo trpeli obrtniki, dežela in država, že več let sim pretresava in da so v tej zadevi obrtniki, obrtna društva, trgovinske in obrtne zbornice poslale prošnje do visoke vlade, do vis. državnega zastopstva in do vis. deželnih zastopstev. V zadnjih letih se je to vprašanje v obrtnih krogih prav nãdrobno razpravljalo ter se prosilo, naj se v kaznilnicah in prisilnih delavnicah dela, ktera so postavno kot rokodelska zaznamenovana, izvršujejo samo za lastne upravne namene ali za namene drugih državnih ali deželnih zavodov; dalje, da se ne smejo izvrševati taka dela z namenom, da se blago dalje prodaja za privatno rabo, bodisi v večji, bodisi v manjši meri, bodisi, da to izvršuje privatni podjetnik, bodisi država sama; dalje, da bi se delavci v takih zavodih porabljali za izdelovanje takih obrtnih izdelkov, kteri se izključljivo izvažajo.

Prvi del te prošnje je visoko državno upraviteljstvo že izpolnilo in kaznjenci se ne rabijo samo za lastne koristi kaznilnice za izdelovanje obleke, marveč tudi hišne oprave, delajo se v kaznilnicah surovine, kakor sukno, platno, loden itd., uniforme za služabnike raznih oblastev. Tudi v Kranjski se je to vprašanje že večkrat pretresavalo in baval se je z njim tudi vis. kranjski deželni zbor in to posebno v zadnjem letu vsled peticije kranjskega obrtnega društva, ktero se je posebno pritoževalo proti veliki konkurenci prisilne delavnice. Vdeleženi krogi so naprosili tudi trgovinsko in obrtno zbornico, naj se požene za koristi rokodelskih obrtov.

Vsled tega baval se je odsek zopet s to zadevo ter sklenil, slavni zbornici priporočiti, naj se do vis. deželnega zbora obrne za odpomoč.

V letu 1870 je bilo v Ljubljani 10 knjigovezov, 42 krojačev, 71 črevljarjev, 23 mizarjev; v l. 1875 bilo je 11 knjigovezov, 36 krojačev, 62 črevljarjev, 33 mizarjev; 1880. l. bilo je 11 knjigovezov, 40 krojačev, 64 črevljarjev, 30 mizarjev; in 1885. l. bilo je 13 knjigovezov, 45 krojačev, 71 črevljarjev, 27 mizarjev.

Iz teh števil je razvidno, da se ti rokodelski obrti v 15 letih takorekoč prav nič niso pomnožili, dasi se je število prebivalstva povišalo ter se več potrebuje blaga, ktero izdelujejo ti obrtniki. Položaj teh obrtnikov pa je tudi izza zadnjih 15 let postal zdatno slabejši, ker so se izdelovalni stroški zelo povišali; zaslužek pa je zaradi tega postal mnogo manjši, ker se je število pomočnikov pri teh obrtih znatno zmanjšalo in je bila konkurenca c. kr. kaznilnice in prisilne delavnice neovržljivo od leta do leta močnejša. Da obrtniki ne morejo zdržati konkurenco takih zavodov, je pač lahko umevno.

Odsek meni, da bi se visko deželno zastopstvo brez oškodovanja deželnega zaklada moglo ozirati na opravičene želje rokodelskih obrtnikov. To bi se po mnenji odsekov dosešlo, če bi vis. dež. zbor sklenil, da se v prisilni delavnici ne smejo več sprejeti rokodelska dela za privatne osebe; da se odrasčeni prisiljenci ne smejo več podučevati v

obrtu; da prisiljenci smejo izvrševati dela samo za potrebo zavoda in za druge deželne zavode, kakor tudi za dobrodelna društva; da se prisiljenci, kakor v lanskem letu, uporabljajo pri poljedelstvu, pri gozdarstvu, pri cestnih delih, dalje pri zgradbah hudo-urnikov in pri osuševanju barja. Dalje bi k dosegi nameravanega smotra mnogo pripomoglo, če se, kolikor možno, tkanje platna poveča, če prisiljenci izdelujejo platno za črevljarje in krojače, če izdelujejo pozlačene letvice, užigalno leseno žico, škatlje za lekarnarje i. dr., če se vpelje tkanje jute in bombaževine, dalje izdelovanje lodna, in če se povekša pletenje mrež in slamnatih preprog, izdelovanje zavrtkov in škatljic za užigalice.

Odsek je uverjen, da bode vis. deželno zastopstvo podrobno pretresavalo to vprašanje ter ugodilo pravičnim željam obrtnikov in predlaga:

Slavna zbornica naj v smislu tega poročila predloži peticijo vis. kranjskemu deželnemu zboru.

Predlog se jednoglasno sprejme.

Domače novice.

(Deželni predsednik gosp. baron Winkler) odpeljal se je danes jutraj s kurirjem na Dunaj.

(Slovensko gledališče) bode, kakor smo že poročali, jutri v četrtek 17. t. m. Sedeži se dobivajo v četrtek od 11. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne v dramatičnega društva sobi (Čitalnica I. nadstropje). Kdor ga neče zamuditi naj se podviza, kajti kakor čujemo, si jih je to pot izredno veliko naročilo naše razumništvo iz dežele.

(Izrečani porotniki) za prvo zasedanje, ki se prične meseca marca so: Ahčin Albin, hišni posestnik in ključarski mojster v Ljubljani; Armich Maks, poslovodja v Ljubljani; Borštnik Ivan, posestnik v Dolu pri Borovnici; Dolenc Franc, trgovec v Kranji; Domladiš Josip, mlinar v Ilirski Bistrici; Garzaroli Franc, pl., veleposestnik v Senožečah; Gruntar Ignacij, c. k. notar v Gorenjem Logatci; Halbensteiner H., trgovec v Ljubljani; Komotar Anton, c. kr. notar na Vrhniki; Kotnik Ignacij, veleposestnik na Vrhniki; Krenar Maks, vodja stavbene družbe v Ljubljani; Kreutzer Ivan, hišni posestnik v Ljubljani; Krisper Rajmund, hišni posestnik in trgovec v Kranji; Kunc Matija, krojaški mojster v Ljubljani; Kunovar Mihael, posestnik v Dravljah; grof Lanthieri Karol, graščak v Vipavi; Lavrenčič Matej, posestnik v Vrhpolji; Lindtner Anton, trgovec v Kranji; Meden Jurij, posestnik in mlinar v Begunjah; Ogorelec Josip, posestnik na Razdrtem pri Ljubljani; Peruzzi Martin, posestnik v Lipah na Ljubljanskem barji; dr. Pirnat Jakob, odvetnik v Kamniku; Pirnat Luka, graščak v Tustanji pri Brdu; Pleiweis Josip, posestnik v Ljubljani; Pogačnik Štefan, hišni posestnik v Ljubljani; Rode Franc, posestnik v Kamniku; Samassa Albert, tovarnar v Ljubljani; dr. Schmidinger Karol, c. kr. notar v Kamniku; Soss Miroslav, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Stare J., tovarnar v Kamniku; Stele Ivan, posest. v Kamniku; Supan T., žagar v Mojstrani; dr. Šegula Jakob, odvetniški koncipijent v Postojni; Šepetavec Jurij, posestnik in krčmar v Stefanji vasi pod Ljubljano; Šiška Jakob, posestnik in krčmar v Hrastju. Namestni porotniki so gg.: Dolinar Ivan, branjevec; Hafner Ivan, krčmar; Krimer Karl, mizar; Lasetzky Josip, krojač; Lozar Josip, trgovec; Mahr Edvard, trgovec z dišavami; Papež Ivan, sodar; Reich Anton, čevljar; Tekavčič Karol, trgovski pomočnik, vsi v Ljubljani. Omeniti je, da je letni imenik porotnikov letos prvič tiskan v nemškem in slovenskem jeziku.

„Sl. Nar.“

(„Črna vojska“), kakor čujemo, nastopila bo na letošnji „Sokolovi“ maškeradi.

(Vabila za „Slavčevo“ maškerado), ktera bode v nedeljo 20. februarja v tukajšnji čitalnični restavraciji, se ravnokar razpošiljajo in naznanja odbor, da, ker je vstop le proti izkazu vabila in na dotično ime dovoljen, naj se gg. vdeleženci, kateri morebiti iz kake neprilike vabila ne dobijo, blagovolijo pri predsedniku ali tajniku oglasiti zanj.

(Burja) nastopila je včeraj po mokrem južnem vremenu in je kar h krati s trdo skorjo tla pokrila. Danes vleče pa prav občutljivo mrzla.

(Vabilo) k občnemu zboru „Dolinske podružnice“ družbe sv. Cirila in Metodaja, ki bode v nedeljo, 20. februarja t. l., ob 3. uri popoldne v šolskem poslopju na Dolgem. Dnevni red: 1. Nagovor predsednikov. — 2. Posamezni nasveti. — 3. Tombola v društvene namene. — 4. Govor tajnikov. — Opomba. Pri tej priliki so udje naprošeni, svoj letni donesek plačati, ter novih udov pridobiti in s seboj pripeljati.

Odbor.

(Vabilo) na pustno veselico čitalnice Kranjske dne 20. februarja 1887. Vspored: Kamerun in druga zabava z šaljivo loterijo. Začetek ob 8. uri zvečer.

Odbor.

(V Zagrebu) prijeli so predvčeranjem zvečer komptarista Maksa Boskoviča, ker je bil zatožen veleizdaje. Bosković je na poslednjem meščanskem plesu Rusiji na zdravje napil in presrečno željo pristavil, da bi skoraj kozaških konj podkove po Zagrebškem tlaku iskre kresale.

Razne reči.

— „Dr. Jos. Amberger's Pastoraltheologie“, ktero v četrtem popravljenem natisu izdaja založnik Friderik Pustet v Regensburgu, dospela je do 18. zvezčka. Zadnji trije sešitki te prelepe knjige podajajo nam nadaljevanje o zakramentu sv. pokore, opisujejo nam trojno službo mašnikov v spovednici: sodnikovo, učiteljevo in zdravnikovo; pa govore o vesoljni spovedi in o ravnani s posebnimi vrstami grešnikov ter o dušnem vodstvu posameznih stanov. Ta oddelek je posebno lepo in temeljito sestavljen, kakor tudi naslednji: odvezovanje od pridržajev in od cerkvenih kazni. Z naukom o dolžnostih mašnikovih po spovedovanju sklene učeni pisatelj III. zvezka prvo polovico. V naslednjem delu dobimo jako natančen nauk o zakramentu sv. poslednjega olja in brž zraven pravila za podelitev tako imenovanega „papeževga blagoslova“ s popolnim odpustom. O zakramentu sv. reda ima knjiga na tem mestu le malega kaj, ker ta predmet ne spada v navadno duhovno pastirstvo. Toliko bolj pa je obširna razprava o zakramentu sv. zakona. Prav nadrobno se nam tu razlaga, kateri dušni pastir je opravičen za poročanje in kake so njegove dolžnosti do ženinov in nevest; pové nam g. pisatelj, kako odpraviti posamezne zakonske zadržke, in kake razloge je treba navajati v dotičnih prošnjah za spregled. Prav lep je tudi nauk o izpraševanju in podučevanju ženinov. Knjiga podaja župnikom tudi dokaj natančen navod, kako poveljaviti neveljavno sklenjen zakon, in kako za spravo si prizadevati med razprtimi zakonskimi. — Na to pridejo na vrsto „blažila“. Po splošnem nauku o zakramentih in njih važnosti, pa o delivu in prejemu začne učeni pisatelj razpravljati posamične blagoslovi. — Še trije zvezki in krasno delo Ambergerjevo bo končano v 4. natisu. Kdor si kaj prav temeljito izdelanega o duhovnem pastirstvu želi in učeno pa navdušeno pisanega, ta naj skuša v roko dobiti Ambergerja. Vsa knjiga stane 21 nemških mark, in je dobiti v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Telegrami.

Dunaj, 16. febr. Bankin odsek je ravnokar zgotovil svoje predloge; razun jezikovne ravnopravnosti ostane na bankovcih vse drugo nespremenjeno. V petek, soboto in ponedeljek bo javno seja.

London, 16. febr. Rusija ne mara družega kandidata za bolgarski prestol, kakor svojega Mingrelca.

Dublin, 16. febr. Nedaleč od Ballycara v grofinji Clare streljali so sinoči iz skrivališča na sodnijskega izvrševalca in dva redarja. Vsi trije so ranjeni, prvi še celó smrtno. Hudedelcev še nimajo.

Carigrad, 16. febr. Visoka porta in bolgarski delegatje so se sporazumeli zarad sostave vladarstva, v ktero naj vstopita za sedaj Cankov in Stambulov, ter naj se jima pridruži še tretja, popolnoma nevtralna oseba, ki se bo pa še le kasneje določila. Ob enem so načelno dovolili imenovanje novega vojnega ministra.

Umrli so:

V bolnišnici:

10. febr. Janez Briuc, čevljar, 50 let, vodenica v glavi. — Valentin Klečnik, gostač, 77 let, pljučni edem. — Urša Prevodnik, gostija, 70 let, Marasmus.

Tuji.

14. februarja.

Pri Matieu: G. Drexler, tovarnar, z Dunaja. — And. Kalischnigg, poštar, iz Tržica. — Saulich, Herrmann in Kraus, trgovci, z Dunaja. — Moser, posestnik, iz Kočevja. — pl. Obereigner, gozdár, iz Snožnika. — Jakob Sajovic, gozdár, iz Hrušice. — Hertaus, postni nadravnatelj, iz Trsta.

Pri Stonu: Abeleš, Tausig, Quittner, Knoll, Resanis in Aufmuth, trgovci, z Dunaja. — Samuel Trebitsch, trgovec, iz Ogerskega. — Franc Legalla, trgovec, iz Predarlškega. — A. Mordai, trgovec, iz Štajarskega. — G. Gavella, veletržec, iz Zagreba. — Ignacij Nathan, potovalec, iz Ogerskega. — Jož. Halowski, oskrbnik, iz Štajarskega. — I. C. Demscher, posestnik, iz Železnikov. — Anton Blagne, trgovec, iz Št. Jurja. — Oroslav Ravnik, zasebnik s soprogo, iz Bleda. — F. Martinek, vojaški uradnik, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		razkoma v mm	toploma po Celziju			
7. u. jut.	741.82	+ 3.0	brezv.	megla		
15. 2. u. pop.	742.62	+ 0.2	sl. vzh.	jasno		0.00
9. u. zveč.	745.64	+ 4.4	m. vzh.	del. jasno		

Zjutraj megla, pozneje deloma jasno in veter; večerna zarija. Srednja temperatura 2.4° C., za 2.1° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

16. februarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	77 gl. 65 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	79 " 75 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 65 "
Papirna renta, davka prosta	96 " 30 "
Akcije avstr.-ogerske banke	845 " — "
Kreditne akcije	270 " 10 "
London	128 " 55 "
Srebro	— " — "
Francoski napoleond.	10 " 14 1/2 "
Ces. cekini	6 " 04 "
Nemške marke	62 " 95 "

Tržne cene

dne 16. februarja t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	6 99	Špeh poven, kgr.	— 68
Rež,	5 20	Surovo maslo,	— 90
Ječmen,	4 39	Jajce, jedno,	— 2 8
Oves,	2 92	Mleko, liter,	— 8
Ajda,	4 39	Goveje meso, kgr.	— 64
Proso,	4 87	Telečje	— 56
Koruza,	5 04	Svinjsko	— 54
Krompir,	3	Koščunovo	— 36
Leča,	11	Pišanec	— 55
Grah,	10	Golob	— 22
Fižol,	11	Seno, 100 kgr.	3 —
Maslo, kgr.	1	Slama,	3 —
Mast,	64	Drva trda, 4 mtr.	6 50
Špeh svež,	58	" mehka,	4 10

Naznanilo.

Kmetska posojilnica

Ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejenim porošt-
vom v Ljubljani

znižala je obresti posojilom in dovoljuje od današnjega dne naprej nova posojila s sledečimi pogoji:

1. posojila proti intabuliranemu dolžnemu ali zastavnemu pismu po 6%. Prvikrat računajo se tudi uradni stroški.

2. posojila proti menjici po 5 1/2%, h katerim se še prištevajo uradni stroški kakor do sedaj.

Hranilne vloge sprejema po 4 1/2%, obrestujejo se polmesečno; konec leta pa obresti kapitalizirajo.

Obrestovanje hranilnih vlog s 5% proti polletni odpovedi se z današnjim dnem ustavi in strankam, katere so imele té na ta način vložene s tem d. 1. marca t. l. odpovedó.

Uradni dan je vsaki torek od 9. do 12. ure. Prošnje za posojila se pa sprejemajo vsaki dan v tednu v navadnih uradnih urah

Pisarna društva je na Marije Terezije cesti hiš. št. 3 v Ljubljani.

Ljubljana dne 15. februarja 1887.

(1) **Ravnateljstvo.**

ozdravila je mojo svakinjo njenih želodčevih obolenosti popolnoma, da se čutim hvaležno primorana povsod in vsakemu to neprecenljivo sredstvo iz vsega srca priporočati.

Ludvig Zammarek, c. kr. žandarmerijski stražmester v Trstu.

Izdelovatelj pošilja jo v zabojčkih po 12 steklenic po 1 gl. 36 kr. po poštnem povzetju. Poštnino trpé p. t. naročniki.

V steklenicah po 10 kr. samo v Piccoli-jevi lekarni „pri angelju“ na Dunajski cesti v Ljubljani. — V steklenicah po 15 kr. v Rizzioli-jevi lekarni v Novem mestu in v mnogih lekarnah na Štajarskem, Koroškem, v Primorji, Tirolih, Trstu, Istriji in Dalmaciji. (4)